

Motion till Umeå kommunfullmäktige

Hög tid för Umeå kommun att lämna Fairtrade City

Sedan 2013 är Umeå kommun en diplomerad Fairtrade City. Genom att vara en diplomerad Fairtrade city förbinder sig kommunen till att köpa in Fairtrade-märkta produkter. Umeå kommun avsätter 300 000 kr per år för Fairtrade. I dessa 300 000 kr/år ingår diplomeringsavgiften, som är 25 000 kr per år, samt kostnad för arbetstid motsvarande en halvtidstjänst för att koordinera arbetet kring Fairtrade City.

Kommunen ska ha en samverkansgrupp med representanter från kommunen samt gärna också från det lokala näringslivet och civilsamhället. Varje år ska kommunen arrangera aktiviteter för att informera om att kommunen är en diplomerad Fairtrade City. Därutöver förbinder sig kommunen att köpa in Fairtrademärkta varor.

Enligt Umeå kommuns hemsida är syftet med att vara en Fairtrade City är att arbeta för rättvis handel och etisk konsumtion, samt att bidra till förbättrade arbets- och levnadsvillkor för människor i länder med utbredd fattigdom. Studier visar att jordbrukare inte gynnas av märkningen och att den varken leder till högre löner eller stärkta arbetsvillkor. Forskare menar att handel har större möjlighet att lyfta människor ur fattigdom och stärka respekten för mänskliga rättigheter.

Allt fler kommuner har valt att lämna Fairtrade. Enligt en rapport från Skattebetalarnas förening från 2018 fanns det 67 diplomerade kommuner. Idag är siffran 30 kommuner. Umeå kommun borde följa andra kommuner som har valt att lämna Fairtrade-diplomeringen. Kommuner som har lämnat diplomeringen, som Skellefteå, har konstaterat att frågor om rättvis handel kan bevakas även om kommunen inte är en diplomerad Fairtrade City.

Inom ramen för diplomeringen erbjuder kommunen utbildningstillfällen och nätverksträffar, samt arrangera informationsträffar om Fairtrade. Umeå kommun borde inte aktivt marknadsföra och bedriva opinion för att köpa en viss produktmärkning. Skattemedel ska användas effektivt. Det är inte rätt att kommuninvånarnas skattepengar ska finansiera att kommunen är Fairtrade-diplomerad.

Med anledning av ovanstående yrkar jag att kommunfullmäktige beslutar

att Umeå kommun upphör med Fairtrade-samarbetet

att Umeå kommun inte särbehandlar Fairtrade vid inköp och upphandling utan behandlar det som vilket annat varumärke som helst.

Umeå 2026-02-26

Lena Andersson (M)